

Regional strategi för jämställdhet

2018-2022

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Författare: Lina Plough, Helena Svensson samt i reviderad strategi; Katarina Persson, Sabina Carlsson
Fotograf omslagets framsida: xxxxxx

Du hittar rapporten som pdf-fil
länsstyrelsens webbplats:
www.lansstyrelsen.se/uppsala

Förord

Att arbeta för jämställdhet är att verka för att alla människor ska kunna forma sina liv som individer, utan att föreställningar om kön begränsar oss. Jämställdhet är en fråga om mänskliga rättigheter och en fråga om rätten till samma makt att forma sitt liv och samhället – oavsett kön.

Jämställdhetsfrågorna genomsyrar alla delar av våra liv och samhället vi lever i. Jämställdhetsarbetet siktar därför in sig på att mäta faktiska skillnader i olika situationer men även på att se vilka bakomliggande normer och värderingar som skapat dessa skillnader. Det är genom denna kunskap vi kan utföra förändringsarbete som kan ge effekter här och nu och för lång tid framåt. Med ett aktivt, systematiskt och strategiskt jämställdhetsarbete kan vi bekämpa mäns våld mot kvinnor, bidra till minskad könssegregering på arbetsmarknaden samt bidra till att flickor och pojkar får samma möjligheter i livet och mycket mer.

Målet för den nationella jämställdhetspolitiken är ett jämställt samhälle där kvinnor och män, flickor och pojkar, har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. För att arbetet ska få effekt behöver vi ha en gemensam riktning och en välfungerande samverkan i länet.

Länsstyrelsen Uppsala län har tillsammans med länet kommuner, Region Uppsala, statliga myndigheter och civilsamhällesorganisationer tagit fram en strateg som kan bidra till att påskynda arbetet för jämställdhet och samtidigt ta hänsyn till regionala förutsättningar och behov.

Regional strategi för jämställdhet fokuserar på fyra prioriterade områden:

- Mäns våld mot kvinnor
- Jämställd arbetsmarknadsetablering med fokus på utlandsfödda kvinnor
- Jämställd hälsa
- Jämställd resursfördelning

Länsstyrelsen har skapat ett Råd för Social hållbarhet vars syfte är att stärka samverkan i länet inom social hållbarhet genom gemensam riktning och styrning för arbetet. Rådets medlemmar innehar ledningsfunktioner för länets kommuner, Region Uppsala och de statliga myndigheter som verkar för social hållbarhet i länet.

Detta är en förlängning och uppdatering av länets jämställdhetsstrategi 2018-2020 som genomförts utifrån ett regleringsbrevsuppdrag. Strategin för 2018-2020 var antagen av Råd för Social hållbarhet och vår förhoppning är att den förlängda strategin ska bidra till ett framgångsrikt jämställdhetsarbete i Uppsala län även under perioden 2021-2022.

Göran Enander
Landshövding

Inledning

På uppdrag av regeringen har länsstyrelsen tagit fram en regional strategi för jämställdhet. Vi har undersökt hur olika maktordningar samspelar med kön, och vi har även tagit hänsyn till att faktorer som ekonomi, etnicitet, hudfärg, ålder, könsidentitet, sexualitet och funktion spelar in i en persons förutsättningar, möjligheter och makt. Arbetet har utgått från det jämställdhetspolitiska målet - Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv, vilket av regeringen fördelas i följande delmål:

1. En jämn fördelning av makt och inflytande
2. Ekonomisk jämställdhet
3. Jämställd utbildning
4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet
5. Jämställd hälsa
6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra

Strategi

I samarbete med länets kommuner, myndigheter och idéburen sektor har vi tagit fram en strategi vars arbete kan sammanfattas med orden behovsinventering, nulägesanalys och förankring. Arbetet med att verka för det nationella jämställdhetspolitiska målen ska få genomslag i länet kommer därmed att fortskrida med fokus på de fyra identifierade delmålen. Dessa områden påverkar och samspelar på ett tydligt sätt med de jämställdhetspolitiska målen.

Agenda 2030

Agenda 2030 lyder ett femte övergripande mål ”Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt”. Det finns särskilt tydliga kopplingar mellan områdena mäns våld mot kvinnor, jämställd hälsa, samt jämställd arbetsmarknadsetablering och de underområden som rör diskriminering, våld mot kvinnor och flickor, skadliga sedvänjor och obetalt hem- och omsorgsarbete.

Handlingsplan

På följande sidor kommer vardera område och dess relevans i arbetet med jämställdhet att redovisas. Varje kapitel avslutas med en sammanställning av länsstyrelsens mål inom området och hur arbetet mot dessa mål planeras att utföras.

Samspelet mellan de prioriterade områdena och målen

Områdena mäns våld mot kvinnor och jämställd hälsa är båda jämställdhetspolitiska delmål. De har även starka beröringspunkter med varandra då våld påverkar hälsan. Vidare har både våld och ohälsa stor påverkan på kvinnor och mäns ekonomi samt deras möjligheter till makt och inflytande. Därför kan även målen om jämn fördelning av makt och inflytande samt ekonomisk jämställdhet kopplas till dessa områden. Området jämställd arbetsmarknadsetablering med fokus på utlandsfödda kvinnor har kopplingar till delmålen makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, samt jämställd hälsa. Området jämställd resursfördelning är grundläggande för jämställdhetsintegrering och har bäring på samtliga jämställdhetspolitiska delmål.

Mäns våld mot kvinnor

Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhälls-, demokrati- och folkhälsoproblem som förekommer över hela världen. I FN:s deklaration om avskaffandet av våld mot kvinnor fastslås att våldet begränsar kvinnors och flickors fulla utveckling och åtnjutande av de mänskliga rättigheterna. Rätten till sin egen kropp är en grundläggande mänsklig rättighet och en förutsättning för att ha makten att forma sitt liv och delta i samhället på lika villkor. Att utsättas för våld innebär högre risk för fysisk och psykisk ohälsa. Att utsättas för våld är en begränsning av kvinnors livsutrymme, egenmakt och möjligheter att försörja sig. På samhällsnivå innebär våldet gigantiska ekonomiska kostnader relaterade till bland annat ohälsa, produktionsförluster och rättsväsende.

Definition

Begreppet mäns våld mot kvinnor innefattar våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive barn- och tvångsäktenskap, prostitution och människohandel, med fokus på insatser gällande människohandel för sexuella ändamål, samt könsstympning. FN definierar det som "varje könsrelaterad våldshandling som resulterar i, eller troligen kommer att leda till, fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet." Enligt regeringen är mäns våld mot

kvinnor den yttersta, negativa konsekvensen av ett samhälle som inte är jämställt. Begreppet mäns våld mot kvinnor belyser problemets maktdimension och att det är ett jämställdhetsproblem på både samhälls- och individnivå. Det tydliggör även våldets strukturella dimension utan att mena att varje enskild man har mer makt än varje enskild kvinna. Istället visar termen på den ickejämställda maktrelation som existerar mellan könen. Delmålet mäns våld mot kvinnor omfattar även mäns och pojkars våldsutsatthet och kroppsliga integritet.

Alla, oavsett kön, kan utsättas för våld, men våldet och dess konsekvenser ser olika ut beroende på om den utsatta personen är kvinna, man eller icke-binär. Det våld kvinnor utsätts för skiljer sig generellt från det våld män utsätts för. Kvinnor utsätts exempelvis i större omfattning för grovt, upprepat våld i nära relation medan män i större utsträckning utsätts på offentlig plats, av någon de inte har en nära relation med. Kvinnor utsätts även i större utsträckning för sexuellt våld än vad män gör, både i och utanför relation.

Flickors och pojkars utsatthet

Ungefär 10 procent av alla barn i Sverige uppskattas ha upplevt våld, och hälften av dessa gör det ofta. Flickor och pojkar som bevittnat våld mellan sina föräldrar blir även i större utsträckning utsatta, och de som lever i hem där konflikt löses med våld löper sex gånger så stor risk att själva bli direkt utsatta. Att växa upp med våld i närmiljön är alltid skadligt och kan påverka hälsan långsiktigt. FN:s barnkonvention fastställer varje barns rätt till en uppväxt fri från våld. Det är statens ansvar att skydda flickor och pojkar från alla typer av fysiskt och psykiskt våld, övergrepp, vanvård och utnyttjande.

Lagstiftning och brottsstatistik

Även människohandel för sexuella ändamål (exempelvis våldtäkt, sexuellt tvång och utnyttjande i prostitution eller pornografi), är enligt lag förbjudet. Den 1 juli 2014 infördes nya straff- och civilrättsliga bestämmelser vilka stärker skyddet mot barn- och tvångsäktenskap. Två nya brott infördes i brottsbalken: äktenskapstvång och vilseledande till äktenskapstvångsresa. Könsstympning är, utöver ett allvarligt brott, en kränkning av flickors och kvinnors mänskliga rättigheter. 1982 blev könsstympning av kvinnor och flickor olagligt i Sverige.

Kriminalstatistik från
Brottsförebyggande rådet (BRÅ) visar att
det i Uppsala län under 2016 anmäldes
204 våldtäktsfall, varav 93 procent var
mot kvinnor och flickor. Även 749
misshandelsbrott mot kvinnor, samt
248 mot flickor, anmäldes i länet, och i
de flesta fall skedde brottet inomhus
och våldsutövaren var bekant med den
våldsutsatta. Mörkertalet är beräknat till
cirka 80 procent.

* Ny statistik är ej framtagen.

Nationell strategi

För att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor har regeringen tagit fram en nationell strategi för åren 2017-2026, som består av fyra politiska målsättningar:

1. Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld

Genom att arbeta mot att förebygga våld kan våldets omfattning minska på lång sikt. Det finns ett behov av att öka kunskapen om våldsförebyggande arbete med fokus på hedersrelaterat våld och förtryck, maskulinitetskonstruktioner och föreställningar om kön samt kopplingar till våldsutövande inom ramen för mäns våld mot kvinnor. Det finns tydliga kopplingar mellan maskulinitetsnormer och våld. Därför är det viktigt att arbeta med att utmana och ifrågasätta stereotypa föreställningar om maskuliniteter som legitimerar våld, samt föreställningar som begränsar kvinnors och flickors egenmakt. Medan gruppen män och pojkar här ligger i fokus är insatserna i arbetet breda och målet är att nå alla i länet, oavsett kön. Det är här även viktigt att se hur individer kan ha dubbla roller som våldsutövare och våldutsatta.

2. Förbättrad upptäckt av våld samt starkare skydd och stöd för våldutsatta kvinnor och barn

Det är viktigt att skapa rutiner och samarbeten mellan relevanta aktörer för att tidigt upptäcka våld. Att göra ämnet mindre tabubelagt är också ett viktigt steg för att tidigare upptäcka våldsatthet/utövande och erbjuda det stöd och skydd som behövs. Det finns redan goda stöd- och skyddsinsatser i länet. Områden som kräver vidare arbete är exempelvis skydd och stöd för våldutsatta i särskilt sårbara situationer (exempelvis ålder, missbruk, funktionsnedsättning). Det finns även ett behov av att öka kunskapen och lyfta fram regionala mål och samverkansstrukturer för att mer effektivt upptäcka och hantera hedersutsatthet hos kvinnor och män, flickor och pojkar.

3. Effektivare brottsbekämpning

Vi har här valt att fokusera på arbetet mot sexköp och människohandel för sexuella ändamål, könsstympning samt barn- och tvångsäktenskap. För att kunna bekämpa brott krävs samverkan och ökad sakkunskap, både i Uppsala län och riket i stort. I Uppsala län finns, förutom nationella myndigheter, ett flertal idéburna föreningar, vilka aktivt arbetar mot dessa former av våld genom just kunskapshöjande insatser, metodutveckling och samverkan. Vi vill genom förbättrade samverkansstrukturer som tydliggör ansvar och roller bidra till trygghet och effektivisering av arbetet på detta område.

4. Förbättrad kunskap och metodutveckling

Det pågår sedan många år tillbaka ett gediget arbete med kunskapsutveckling inom områdena mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. I länet har vi huvudaktören Nationellt centrum för kvinnofrid (NCK) som en självklar samverkanspartner. Det finns även flera andra organisationer som genom sitt arbete lyfter frågor om mäns våld mot kvinnor och barn, samt hedersvåld och förtryck, och därigenom bidrar till utvecklingen av kunskap och metoder på både lokal och nationell nivå. Det finns goda förutsättningar för att arbeta vidare med att höja kunskapsnivån i länet. Kunskapsnivån skiljer sig inom länet, och länsstyrelsen stödjer och främjar kompetensutvecklingen genom bland annat utbildningar och material från NCK, Socialstyrelsen, länsstyrelserna m.fl.

Delmål och handlingsplan, Uppsala län

I arbetet med de fyra prioriterade områdena utgår vi från följande målsättningar under delmålet mäns våld mot kvinnor.

Mål: Mäns våld mot kvinnor

- Ett aktivt arbete med att synliggöra problemområdet mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål, könsstympling, barn- och tvångsäktenskap genom statistik, kartläggningar och kunskapshöjande insatser.
- Samverkansstrukturer och fora bidrar till att fler aktörer arbetar aktivt med förebyggande arbete mot våld.
- Fler våldsutsatta personer oavsett kön erbjuds och/eller får stöd och skydd.
- Fler ärenden rörande prostitution och människohandel för sexuella ändamål, könsstympling, barn- och tvångsäktenskap rapporteras, anmäls och lagförs.
- Länsstyrelsen bidrar till ökad kunskap och metodutveckling hos berörda yrkesgrupper, politiker och allmänheten.

Delmål 1: Ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld

- Samverkansstrukturer och fora bidrar till att fler aktörer arbetar aktivt med förebyggande arbete mot våld.
- Länsstyrelsen i Uppsala län stödjer det förebyggande arbetet i länet mot hedersnormer och hedersrelaterat våld och förtryck, bland annat genom kunskapshöjande insatser och genom att samla arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck i en regional handlingsplan.

Delmål 2: Förbättrad upptäckt av våld samt starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn

- Länsstyrelsen erbjuder en plattform för att utveckla kvalitetssäkrade rutiner för att upptäcka och hantera hedersrelaterat våld och förtryck. Del i den plattformen utgörs av arbetet med tydliggörandet av regionala samverkansstrukturer och roller i arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck.
- Fler våldsutsatta personer oavsett kön erbjuds och/eller får stöd och skydd.

Delmål 3: Effektivare brottsbekämpning

- Länsstyrelsen samordnar gemensamma utbildningar för att öka kunskapen om könsstympling, tvångsäktenskap och barnäktenskap, samt diskuterar samverkansformer mellan bland annat hälso- och sjukvård, skola, socialtjänst och polis. Arbetet integreras i regional handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck.
- Länets kommuner, Polisen och Migrationsverket etablerar samverkansformer för att arbeta mot sexköp och människohandel för sexuella ändamål.
- Fler ärenden rörande sexköp och människohandel för sexuella ändamål, könsstympling, tvångsäktenskap och barnäktenskap rapporteras, anmäls och lagförs.

Delmål 4: Förbättrad kunskap och metodutveckling

- Ett aktivt arbete med att synliggöra problemområdet mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål, könsstympling, barn- och tvångsäktenskap genom statistik, kartläggningar, samverkansstödjande och kunskapshöjande insatser.
- Att förbättra och sprida kunskap och metoder ytterligare i länet är grundläggande för arbetet inom hela våldsområdet. Länsstyrelsen bidrar till ökad kunskap och metodutveckling hos berörda yrkesgrupper, politiker och allmänheten.

Ett gemensamt arbete Synliggörande

Problemområdet synliggörs genom statistik, undersökningar och kartläggning. Som komplement till statistik från Statistiska centralbyrån och Brottsförebyggande rådet tillgängliggörs även en översyn över Länsstyrelsens, kommuners och andra regionala myndigheters arbete.

Regionala nätverk

Länsstyrelsen sammankallar flera regionala nätverk bestående av personer i strategiska positioner samt yrkesgrupper som möter våldsutsatta och våldsutövare. Nätverkens deltagare vidareutvecklar och fördjupar gemensamt arbetet med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor.

Jämställd arbetsmarknadsetablering med fokus på utlandsfödda kvinnor

Arbetsmarknaden i Sverige är starkt könsuppdelad. I Uppsala län är yrkena undersköterska, sjuksköterska, kontorsassistent, barnskötare och grundskolelärare vanligast bland kvinnor. För män gäller snickare, takmontörer, fordonsmekaniker, installations- och industrielektriker samt lastbils- och busschaufförer. Vanligaste yrken bland utlandsfödda kvinnor i Sverige är städare, följt av doktorander.

Bakomliggande orsaker

Ett flertal faktorer förutom kön samspelar på arbetsmarknaden exempelvis födelseland och utbildningsnivå. Utlandsfödda kvinnor har i Sverige lägst sysselsättningsgrad. 2018 förvärvsarbetade 60 procent av utlandsfödda kvinnor i Uppsala län medan drygt 5 procent var företagare. Jämförelsevis förvärvsarbetade 82 procent av inrikes födda kvinnor medan 5 procent var företagare.

Sjukdom och studier är generellt sett den största anledningen till kvinnors lägre arbetskraft. 20 procent av kvinnor födda utanför Europa står dessutom utanför arbetsmarknaden på grund av hemarbete. Forskning hänvisar även till diskriminering som en viktig anledning till utlandsföddas svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Utbildningsnivån skiljer sig väldigt lite mellan inrikes- och utlandsfödda. Utlandsfödda kvinnor är mer välutbildade än män, oavsett var männen är födda. Inrikes födda kvinnor är mest välutbildade. Majoriteten av alla kvinnor och män i länet med eftergymnasial utbildning arbetar även inom yrken med krav på högskolekompetens. Här finns störst skillnad inom gruppen utlandsfödda kvinnor. Välutbildade kvinnor födda utanför Europa har betydligt svårare att få jobb som motsvarar deras kompetens. Detta kan delvis bero på att deras utbildningar inte överensstämmer med kraven på den svenska arbetsmarknaden. Diskriminering är troligtvis en annan anledning.

Länsstyrelsen ser behov av att göra en kartläggning av arbetsmarknaden för länets utlandsfödda kvinnor utifrån exempelvis yrkesgrupp, position, typ av anställning (heltid/deltid, tillsvidare/tidsbegränsat) och utbildning.

Nationell statistik visar en uppdelning även inom de kvinnodominerande yrkena, med betydligt fler utlandsfödda kvinnor i yrken som städare och hemservicepersonal medan en knapp fjärdedel arbetar som undersköterskor. Detta tyder på att kön, födelseland, klass och utbildning får betydelse för den arbetssökande.

Mål och handlingsplan

I arbetet med de fyra prioriterade områdena utgår vi från följande målsättningar under delmålet jämställd arbetsmarknadsetablering med fokus på utlandsfödda kvinnor.

- Ett aktivt arbete med att synliggöra ojämställd arbetsmarknadsetablering genom statistik, kartläggningar och kunskapshöjande insatser.
- Samverkansstrukturer och fora bidrar till att fler aktörer arbetar aktivt för jämställd arbetsmarknadsetablering.
- Fler utlandsfödda kvinnor deltar på arbetsmarknaden i Uppsala län.

Ett gemensamt arbete

Synliggörande

Grundläggande för utvecklingen inom området jämställd arbetsmarknadsfördelning med fokus på utlandsfödda kvinnor är att synliggöra ojämställdheten genom statistik. Som komplement till statistik från Statistiska centralbyrån och Brottsförebyggande rådet tillgängliggörs även en översyn över Länsstyrelsens, kommuners och andra regionala myndigheters arbete.

Samlat arbete

Region Uppsala har sedan 2013 bedrivit ett samlat arbete för att effektivisera länets arbete för en inkluderande arbetsmarknad. 2015 instiftades Forum för en inkluderande arbetsmarknad (FIA) med fokus att använda ESF-medel med maximal effekt samt att koordinera och effektivisera projektframtagande och verksamhetsutveckling.

Skapar plattform

FIA skapar en plattform som möjliggör delaktighet, påverkar hur strukturer samverkar samt möjliggör förbättringar för en inkluderande arbetsmarknad i Uppsala län genom medel från ESF-rådet. Målgrupp är representanter från de organisationer i Uppsala län som har ett uttalat ansvar för den inkluderande arbetsmarknaden: Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Länsstyrelsen, Samordningsförbundet, Region Uppsala samt länets kommuner.

Regionalt Nätverk

Länsstyrelsen sammankallar ett regionalt nätverk för jämställdhetsintegrering. Målgrupp är personer på strategiska positioner med ansvar för jämställdhetsfrågor i länets alla kommuner, relevanta myndigheter och Region Uppsala. I nätverket utvecklas det gemensamma arbetet för en jämställd arbetsmarknad.

Jämställd hälsa

Kvinnor har en i snitt större sjukfrånvaro än män, en trend som hållit i sig hela 2000-talet, över hela riket. I Uppsala län, 2020, är kvinnorna i snitt sjukskrivna 24 dagar per år jämfört med männens 16 dagar, men skillnaderna mellan kommunerna är stora. I exempelvis Knivsta och Uppsala kommun ligger ohälsotalet för kvinnor på 21, medan det för kvinnorna i Heby och Tierps kommun är 40 respektive 38. Könsskillnaderna i hälsan kan bland annat förklaras utifrån traditionella normer och skillnader i livsvillkor. Ekonomisk bakgrund och utbildning, födelseland, sexuell läggning och könsidentitet är andra betydande faktorer. Länsstyrelsen har identifierat tre underområden i behov av särskild uppmärksamhet under de kommande arbetsåren:

1. Psykisk ohälsa i arbetsmiljön

Kvinnor drabbas nationellt sett mest av psykisk ohälsa. Trenden håller i sig i Uppsala län, där 26 procent av sjukskrivna kvinnor har psykiatriska diagnoser jämfört med 18 procent bland män. Olika typer av depression och ångest, anpassningsstörningar och stressreaktioner är de vanligaste diagnoserna.

2. Hot och våld i offentliga miljöer

Hot och våld begränsar kvinnor och tjejers dagliga liv i exempelvis offentliga miljöer, på nätet och i relation till manliga medarbetare och chefer. Mellan åren 2017-2020 uppgår 43 procent av kvinnor i Uppsala län (43 procent i riket) att de avstår från att gå ut ensam av rädsla för överfall, rån eller annat ofredande. Män som påverkas på liknande sätt är 15 procent i länet (13 procent i riket). Våld, särskilt

sexuella trakasserier, har blivit normaliserat och det råder en tystnadskultur.

3. Unga och icke-binära personers ohälsa

En ny studie visar att flickor upplever mer psykisk ohälsa än pojkar medan pojkar tenderar att ha beteendeproblem. Flickor känner sig också mindre trygga än pojkar, även om unga känner sig trygga generellt. Bostadsområdet på kväll och natt, fritidsgårdar, i centrum samt på bussar och tåg är platser där unga känner sig minst trygga. Flickor känner sig dessutom mer otrygga än pojkar på nätet. Unga HBTQ-personer upplever i större utsträckning hemmet och skolan som minst tryggt.

- Kvinnor drabbas i större utsträckning än män av psykisk ohälsa, hot och våld.
- Unga HBTQ-personer är särskilt drabbade av hot, våld och diskriminering.
- Unga tjejer och killar i länet dricker mindre alkohol, och även tobaksanvändningen minskar. Användningen av narkotika bland unga visar även en stabil, låg trend.

Mål och handlingsplan

I arbetet med de fyra prioriterade områdena utgår vi från följande målsättningar under delmålet jämställd hälsa.

- Ett aktivt arbete med att synliggöra ohälsa oavsett kön genom statistik, kartläggningar och kunskapshöjande insatser.
- Samverkansstrukturer och fora bidrar till att fler aktörer arbetar aktivt för en jämställd arbetsmiljö.
- Ett aktivt arbete för att bryta normaliseringen av hot och våld mot kvinnor och flickor samt för att öka tryggheten för kvinnor och flickor på offentliga platser.
- Ett förbättrat hälsotillstånd för ungdomar utifrån ett jämställdhetsperspektiv, med fokus på psykisk hälsa samt ANDT- och HBTQfrågor.

Ett gemensamt arbete

Synliggörande

För att följa utvecklingen inom det prioriterade området jämställd hälsa synliggörs ojämställdheten med hjälp av statistik. En översyn över hur länsstyrelsen och andra regionala myndigheter bäst kan synliggöra utvecklingen framställs som ett komplement till statistik från Statistiska centralbyrån.

Långsiktig enkätundersökning

Region Uppsala har sedan 2003 genomfört enkätundersökningen Liv och hälsa ung bland högstadie- och gymnasieelever i länet. Undersökningen är underlag till analyser, insatser och uppföljningar. Regionen fördelar exempelvis folkhälsomedel och har även tagit fram prioriterade samverkansinsatser för bättre hälsa bland flickor, pojkar, tjejer och killar.

Regionalt nätverk

Länsstyrelsen sammankallar ett regionala nätverk för jämställdhetsintegrering bestående av personer på strategiska positioner med ansvar för jämställdhetsfrågor i länets alla kommuner, relevanta myndigheter och Region Uppsala. I nätverket utvecklas det gemensamma arbetet för jämställd hälsa.

Jämställd resursfördelning

Jämställd resursfördelning syftar till kvalitet i verksamheter där resursfördelningen tar hänsyn till alla förutsättningar och behov, oavsett kön. En budget kan ge sken av att vara könsneutral, men i Sverige, likt många andra länder, har analyser visat att resursfördelningen gynnar män. Större vikt läggs nämligen på de behov, aktiviteter och prioriteringar som stämmer överens med den traditionellt manliga livsvägen. All offentlig service kan dock inte fördelas i manligt och kvinnligt. Istället ska fokus vara på hur kvinnor och män prioriterar utifrån exempelvis upplevelser av trygghet eller transportmönster.

Med jämställd resursfördelning menas ett sätt att tala om kvaliteten i verksamheter där resursernas fördelning tar hänsyn till kvinnors och mäns, flickor och pojkars behov. Görs inte en analys utifrån gruppernas olika behov och förutsättningar riskerar budgeten att fördela resurser orättvist, kanske även diskriminerande. All offentlig service kan däremot inte brytas ner och betraktas utifrån detta individorienterade synsätt. Detta gäller exempelvis belysning i offentlig miljö, kollektivtrafik och vägar. Här måste fokus istället läggas utifrån köns olika upplevelser av exempelvis trygghet i offentlig miljö.

Mål och handlingsplan

I arbetet med de fyra prioriterade områdena utgår vi från följande målsättningar under delmålet jämställd resursfördelning.

- Ett aktivt arbete med att synliggöra ojämställd resursfördelning genom statistik, kartläggningar och kunskapshöjande insatser.
- Samverkansstrukturer och fora bidrar till att fler aktörer i länet arbetar för jämställd resursfördelning.

Ett gemensamt arbete Handlingsplan

Länsstyrelsen i Uppsala län ger en överblick över hur Länsstyrelsen och andra regionala myndigheter bäst kan synliggöra utvecklingen inom området jämställd resursfördelning.

Regionalt nätverk

Länsstyrelsen sammankallar ett regionalt nätverk för jämställdhetsintegrering. Målgrupp är personer på strategiska positioner med ansvar för jämställdhetsfrågor i länets alla kommuner, relevanta myndigheter och Region Uppsala. Tidigare har vikten av erfarenhetsutbyten och utbildningsinsatser lyfts som metoder vilka möjliggör jämställd resursfördelning. Här har Länsstyrelsen konkreta insatser att arbeta vidare med.

BESÖK **BÄVERNS GRÄND 17**
RING **010 - 223 30 00**
LÄS **LANSSTYRELSEN.SE/UPPSALA**
MEJLA **UPPSALA@LANSSTYRELSEN.SE**

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN